

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Merike Saks
Rahandusministeerium
info@rahandusministeerium.ee

Teie 11.03.2025 nr 13-2.1/1258-1

Meie 03.04.2025 nr 2.2.-1/25/16-2

Puuduste kõrvaldamiseks tähtaja määramine

Andmekaitse Inspektsioon (AKI) menetluses on Rahandusministeeriumi taotlus uuringus „II sambast enne pensioniiga raha väljavõtmise mõjude analüüs“ isikuandmete töötlemiseks andmesubjekti nõusolekuta.

Tutvunud teie taotlusega, palun taotlust täiendada vastavalt alljärgnevale:

1. Taotluse punktides 7., 8., 10.2 ja 10.3 on info mõneti vastuoluline või ebaselge. Taotlusest võib aru saada, et uuringuks vajaliku koondandmestiku loomise protsess on järgmine: SKA loob koodivõtme, mille edastab andmestike moodustamiseks teistele registritele ning moodustab samal viisil ka oma andmestiku. Registripidajad moodustavad pseudonüümitud andmestikud, mille edastavad otse Rahandusministeeriumile, kes ühendab andmed koondandmestikuks, mida jagab ka Sotsiaalministeeriumile. Palun täpsustada milliseks tähtjaks (vähemalt aasta ja kvartali täpsusega) kustutavad registrid enda koostatud andmestikud ja koodivõtme ning vajadusel põhjendada säilitamise perioodi.
2. Taotluses ei ole kirjeldatud, milliseid turvameetmeid rakendatakse andmete edastamisel, välja arvatud edastamisel krüpteeritult Rahandusministeeriumilt Sotsiaalministeeriumile. Palun täpsustada, kuidas tagatakse andmetöötluse turvalisus kogu uuringu andmetöötlusprotsessi ulatuses.
3. Taotluses on kirjeldatud registripidajate poolt andmestike moodustamise ja edastamise protsessi, kuid ei ole kirjeldatud andmestike edasist töötlemist Rahandus- ja Sotsiaalministeeriumis. Palun täpsustada andmete töötlemise tingimusi, sh kaitsemeetmeid, uuringu läbiviimisel ministeeriumites.
4. Taotluse punkti 11 kohaselt andmesubjekte nende isikuandmete töötlemisest ei teavitata, kuivõrd teavitamine ei ole võimalik/põhjendatud, kuna andmete töötlemine ei kahjusta andmesubjekti huve, sest väljund on teaduslik üldistus. Isikuandmete kaitse üldmääruse üheks oluliseks põhimõtteks on läbipaistvuse põhimõte. Läbipaistvuse tagamiseks tuleb andmesubjekte isikuandmete töötlemisest teavitada vastavalt IKÜM artiklitele 12 – 14 konkreetselt selles uuringus toimuvast andmetöötlusest. Märgin, et taotluses viidatud andmetöötlejate üldised andmekaitsetingimused seda ei kajasta. Üldmäärus küll kehtestab ka andmesubjektide teavitamata jätmise alused, kuid neid saab rakendada pigem erandlikel asjaoludel. Antud uuringu taotluses ei nähtu selliseid erandlikke asjaolusid, mis takistavad isikute teavitamist. Teavitada on võimalik läbi (sotsiaal)meedia, ministeeriumi vm asutuse kodulehe kaudu vms viisil. Seega palun kaaluda andmesubjekti teavitamise võimalusi ja vastavalt sellele taotlust täiendada. Kui leiate, et isegi ka üldine andmesubjektide teavitamine võimalikuks ei osutu, palun seda otsust põhjendada.

5. Palun esitada andmekaitsealane mõjuhindang või kui seda ei ole koostatud või ei koostata, siis palun seda otsust põhjendada, arvestades isikuandmete kaitse üldmääruse¹ (IKÜM) artiklis 35 sätestatuga. Taotluse punktist 9 nähtuvalt on uuringu valimiks, kelle andmeid töödeldakse, kogu Eesti elanikkond vanuses 18-60 aastat, kes olid elus ajavahemikul 2021-2024, kokku orienteeruvalt 800 000 isikut. IKÜM art 35 lg 1 kohaselt peab isikuandmete vastutav töötleja hindama enne isikuandmete töötlemist kavandatavate isikuandmete töötlemise toimingute mõju isikuandmete kaitsele, kui isikuandmete töötlemise laadi, ulatust, konteksti ja eesmärgi arvesse võttes tekib tõenäoliselt füüsiliste isikute õigustele ja vabadustele suur oht. IKÜM art 35 lg 3 loetleb olukorrad, millal andmekaitsealase mõjuhindangu tegemine on nõutav, mh on hinnangu koostamine kohustuslik, kui toimub füüsiliste isiklike aspektide süstemaatiline ja ulatuslik hindamine, mis põhineb automaatsel isikuandmete töötlemisel, sealhulgas profiilianalüüsil, ja millel põhinevad otsused, millel on füüsilise isiku jaoks õiguslikud tagajärjed või mis samaväärselt mõjutavad oluliselt füüsilist isikut, samuti ka eriliigiliste isikuandmete ulatuslik töötlemine. Inspektsiooni koostatud isikuandmete töötleja üldjuhendis² on selgitatud, mis on süstemaatiline ja ulatuslik andmetöötlus. Samuti on toodud näiteid suure ohu kohta. Juhendis on viidatud suunistele³, mis käsitlevad andmekaitsealast mõjuhindangut. Olemasolevast teabest lähtuvalt palun hinnata, kas käesoleval juhul on mõjuhindangu koostamine vajalik ja kui on, siis palun see koostada. Kui mitte, siis palun tuua esile sellekohased kaalutlused.

Palun esimesel võimalusel, kuid hiljemalt **18.04.2025** taotluses esinevad puudused kõrvaldada ning täpsustused taotluse vormile sisse viia. Muudatused palun algtekstist eristada. Vastus palun saata aadressil info@aki.ee.

Tähtajaks puuduste kõrvaldamata jätmise korral võib AKI vastavalt haldusmenetluse seaduse § 15 lõikele 3 jätta taotluse läbi vaatamata.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Anu Suviste
jurist
peadirektori volitusel

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2016/679, 27. aprill 2016, füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta

² <https://www.aki.ee/isikuandmed/juhendid/isikuandmete-tootleja-uldjuhend>

³ <https://ec.europa.eu/newsroom/article29/items/611236>